

kunde anse det for rigtig at opgive den Statsindtægt, som Tælen her er om, uden at man dog havde nogen Sandsynlighed for, at de Penge, som Staten saaledes gav Slip paa, ogsaa virkelig vilde komme dem til Gode, som boede i den omhandlede Art af Leiligheder, og som det var vigtigt for os at hjælpe paa. Det blev ved nøiere at studere de paagjældende Forhold klart, at det kunde forudses, at paa mange Steder og navnlig i den aldeles overveitende Del af Tilfældene i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne vilde, naar man uden videre strax ophævede Bygningsafgiften af de omhandlede smaa Leiligheder, den Eftergivelse, som fandt Sted i den første Tid, slet ikke komme Leierne til Gode, idet nemlig den Pris, som betales for Husleilighed, paa de fleste Steder kun er afhængig af den Søgning, som der er efter saadanne Behovsleiligheder, i Forbindelse med det Antal af saadanne Behovsleiligheder, som der er tilstede. Enten Cieren tjener 4 pCt. af sine Penge, eller han tjener 8 eller 12 pCt. af sine Penge, saa har det ingen Indflydelse med Hensyn til, hvilken Leie han kan fordre og fordrer af de Leiligheder, som han har; det bestemmes af saadanne Leiligheders Markedspris i det Hele. De Herrer ville altsaa se, at man med en høj Grad af Sandsynlighed maa kunne vente, at der vil medgaa en længere Tid, inden den foreslaaede Fritagelse vil komme selve Leierne til Gode, nemlig lige indtil den større Fortjeneste, som der ved Eftergivelsen faas paa saadanne Leiligheder, bevirker, at saadanne Leiligheder blive indrettede i større Mængde dels i Huse, opførte fra Nytt af, og dels i Huse, der fra Nytt af indrettes til Boliger, saaledes at der efterhaanden kommer et saa meget større Tilbud af Boliger, at Prisen kan falde. Det er jo bekjendt nok, at Huse og faste Eiendomme i det Hele ikke kunne opføres meget hurtigt. Det maa altid tage Tid; dels tager selve Opførelsen og Indretningen Tid, og dels skal der til Forberedelsen med Hensyn til Grunden og til den Slags andre Ting ogsaa en Del Tid. Og det lod sig derfor forudsæ, at det vilde tage adskillige Aar, inden man kunde vente, at den Eftergivelse af Bygningsafgiften, som det er paatænkt at give, vilde faae den Frugt, at Leilig-

hederne virkelig bleve billigere for Smaa-folk, der leie dem. Den Opgave maatte selvgelig stille sig frem i det andet Thing: at finde en Maade, hvorpaa man kunde bevirke, at dette dog tilbels opnaaedes hurtigt i saa stort et Omfang som muligt, medens der, indtil det skete, dog var et Vaand tilstede, saa at Staten ikke kom til at miste det Udbytte, som den nu har, uden at der vandedes Noget derved. Blandt de forskjellige Midler, som man i saa Henseende tog under Overveitelse, blev man nu, staaende ved det, som har fundet sit Udtryk i Lovforslagets §§ 5 og 6. I § 5 er det sagt, at Fritagelsen kun indtræder strax i 2 Tilfælde, nemlig naar Cieren selv bebod Stedet, hvilket altsaa, som sagt, især vil have Betydning paa Landet og for alle ny opførte Huse. § 6 anviser dernæst, hvorledes Fritagelsen ogsaa kan opnaas strax i Tilfælde af Bortleie, naar det godtgjøres, at den virkelig vil komme Leieren til Gode. Dette er altsaa Tanken i det foreliggende Forslags §§ 5 og 6. Nu blev der vel af det ærede 8de kongevalgte Medlem (Fischer) gjort visse Indvendinger imod den sidste Bestemmelse, idet han mente, at det praktisk vilde være forbundet med betydelige Vanskeligheder og Bidtøftigheder at faae noget Saadant konstateret. Jeg tilstaa imidlertid, at jeg ikke kan se Vanskelighederne. At det vil volde Administrationen en Del Uleilighed, er en Selvfølge, og det har jeg godt set. Men efter de Bidnesbyrd, som jeg har faaet fra de Mænd, hvis Kræfter der fornemmeligt vil blive lagt Beslag paa i denne Anledning, har jeg aldeles ingen Grund til at antage, at man skulde betragte det Arbejde, som deraf vil følge, som noget Uoverkommeligt; tværtimod, man finder, at det er Noget, som man i den gode Sags Tjeneste meget gjerne vil underkaste sig. Det almindeligste Middel, som man vil bruge ved saadanne Leiligheder, vil rimeligvis være det, at man forlanger en Paategning paa Leiekontrakten; at vedkommende Cier, som altsaa har Leiekontrakt med Leieren, tegner paa denne, at han tillader, at Bygningsafgiftens Beløb afdrages i Leien, vil, saavidt jeg skjønner, være det ordinære Middel, som kan bruges. Man maa